

איגרת ספרי חסידות

באר

מקדושים

סוכות

מקדושים

מערכת 'פאר מקדושים'

ראש המערכת

הגה"ח מוהר"ר ישראל מנחם אלטר שליט"א

עורך ראשי

הרב משה יהודה קרול

עורך אחראי

הרב טוביה פריינד

חברי ועדת היגוי

הגה"ח רבי יחיאל בויס שליט"א

הגה"ח רבי יוחנן גורארי שליט"א

הגה"ח רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א

הגה"ח רבי מנחם מענדל ויזניצער שליט"א

הגה"ח רבי יעקב דוד וינטרוב שליט"א

הגה"ח רבי יצחק ישעיה וייס שליט"א

הגה"ח רבי דוד אברהם מנדלבוים שליט"א

הגה"ח רבי אביגדור מאיר רובינשטיין שליט"א

הגה"ח רבי אברהם מרדכי רושצקי שליט"א

חברי המערכת

הרב דוד סלאנים	הרב חנוך מאיר בינקה
הרב שמחה בונים סלוד	הרב שמחה בונים בויס
הרב ישראל נחום צימרמן	הרב יהושע מנחם בלושטיין
הרב אברהם מרדכי קוזק	הרב אברהם מרדכי ברלינר
הרב יחיאל פנחס קופרברג	הרב משה אריה גומבו
הרב משה יוסף קמינר	הרב שמואל יעקב גליקסברג
הרב יהודה אריה קמפינסקי	הרב יהודה אריה ליב היינה
הרב שמחה בונים קמפינסקי	הרב דוב היישריק
הרב ישראל קרול	הרב אליעזר וינגוט
הרב נחמיה קרול	הרב משה וקלסמן
הרב אברהם שטייר	הרב ישראל טורובר
הרב אליהו אברהם שטרן	הרב מאיר מונטג
הרב שמואל יוסף שטרן	הרב שמחה בונים מורגנשטרן
הרב דוב בער שלמה שפירא	הרב שמחה בונים נאגל
הרב ישראל אליהו שפירא	הרב ישראל סגל

במהדורה זו של 'פאר מקדושים' הושקעה יגיעה גדולה ודמים מרובים, תרתי משמע, כדי שהספר יהיה בפאר והדר, נקי ומנופה מכל שגיאה וטעות. לכן על פי דין תורה ולהבדיל ע"פ החוק הבינלאומי אוסרים אנו בכל תוקף כל אופן של הדפסה, צילום והעתקה בלי רשות מפורשת בכתב של המערכת.

ובזה בקשתנו מכל הלומדים והמעיינים, שבאם ימצאו טעות, יואילו בטובם להודיענו, כדי שבעז"ה יתוקן הדבר במהדורות הבאות ובזה יזכו את הרבים ושכרם מרובה מן השמים.

הוצאה לאור ע"י:

'פאר מקדושים'

רח' האדמו"ר מרוז'ין 13, בני ברק

טל: 03-6167334

פקס: 03-5705642

Peer Mikdoshim

13 Ha'admor me'ruzin

Bnei Brak E. Israel

Tel: 972-3-6167334

Fax: 972-3-5705642

6167334@gmail.com

©

Copyright

כל הזכויות שמורות

ל'אוצר ערכי החסידות'

ע"ר - 580544427 בני ברק

סדר ועימוד:

ישראל רוזן 3136137-053

כריכה ושערים:

שילוב 7680880-052

סֵפֶר
מֵאֹר
עֵינַיִם

פרשת האזינו (סבות)

הקב"ה אינו צריך כלום ויבא העולם בחסדו כדי לגלות אלוקותו לנבראים

סבות הוא מלשון 'סבף', שמשפך על דבר ומסתירו. כי הקדוש ברוך הוא ברא העולם בחסדו כדי לגלות אלהותו לנבראים^א, והוא אין צריך לשום דבר רק לגלות חסדו לנבראים. והוא 'אמתי עולם' (תהלים פט, ג)^ב, מה ש'אמתי' שיהיה העולם, כדי ש'חסד יבנה', כדי שיהיה בנין לחסד שיתגלה בעולם. כי טרם בריאות העולם לא היה בנין לחסד כי היה למעלה מהבנין בלתי אפשר להשיג:

ואף שמשבע הטוב להטיב^ג, לא מפני זה נאמר שהכרח לבא לברא העולמות כדי להטיב, אלא שברא בחסדו של אמת,

הש"ת לא היה מוכרח לברוא העולם כי גם לפני הבריאה היו כל הברואים כמוסים בו והבריאה היתה רק בחסד של אמת

חסד שעושים עם המתים, הינו מדרגת הדלים דלית להו מגרמיהו פלום, והינו 'חסד' חס ד"ה, שחס על מדרגת הדלים, רק מחיותו אחר שבראם בחסדו מטיבם. וכיון שהכל מחיותו, אי אפשר לומר שהכרח לבראם, שהרי אחר שברא הכל הם עצמם כמוסים בו יתברך היו, והמשפיל יבין:

וכן לא שיף לומר שיקבל חס ושלום נחת מעבודתנו, שהרי כל מעשינו פעל לנו על דרך 'המשמשין את הרב' (אבות מ"א מ"ג)^א עם הרב, שמיסים, שנותן חיותו ובנה עובדים אותו, והכל ממנו^ב:

אין שייך לומר שברא העולם כדי לקבל נח"ר מועשינו כי כל מעשינו הם רק בכוחו

◆ ציונים ומקורות ◆

א. עיין עץ חיים שער הכללים פ"א: 'כשעלה ברצונו יתברך שמו לברוא את העולם כדי להטיב לברואיו ויכירו גדולתו ויזכו להיות מרכבה למעלה להדבק בו יתברך'. ג. 'כי אמרתי עולם חסד יבנה'. ג. עיין עמק המלך שער שעשועי המלך פ"א, שער רישא ד"א פ"א. ד. עיין רש"י בראשית מז, כט: "חסד ואמת חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול". ה. עיין תיקו"ז סז: 'קודשא בריך הוא חס על ד' מן 'חסד' דאיהי דל"ת בגלותא'. ו. ע"ע להלן ליקוטים ד"ה ועוד יתבאר ענין: 'דוע שהקב"ה ברא העולם בנין דישתמודעין ליה, כי מעצמו אין צריך לבריאת העולם, כי הוא בתכלית השלמות מעצמו, רק שמשבע הטוב להטיב, ורצה לעשות חסד עם כל היצור שנכיר גדלו וחסדו, ואין בזה שינוי לגבי הקדוש ברוך הוא מה שנתחדש העולם, כי הכל היה כמוס בו יתברך, כנאמר 'אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא' היה גם כן בחינת מלך בעצמו וכוחו,

כי הכל כמוס בו יתברך מה שאחר כך יצא לפועל, ו'לעת נעשה בחפצו כל אוי מלך שמו נקרא' ר"ל שעתה אחר הבריאה שמו נקרא מלך בהתגלות, מה שהיה תחילה בכח, 'ואחרי ככלות הכל לבדו ימלוך נורא' שהוא אחר שיחזיר אל ההתהפכות בטרם הבריאה, ואצל הקדוש ברוך הוא היה והוא ויהיה הכל אחד, ר"ל העיתים אצלו כבר היה, ולא כמו שעולה על לב בני אדם שהקב"ה היה תחילה ועתה הוא ואחר כך יהיה, אלא היה והוא ויהיה הכל בפעם אחד, כי הקדוש ברוך הוא למעלה מן הזמן ולא שייך זמן של היה והוא ויהיה לגביה אלא מצדינו, נמצא ברא העולם להטיב, ועל ידי כן נשתלשל מלמעלה למטה בצמצומים כדי לגלות חסדו. ז. 'אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס'. ח. עיין לעיל פר' ואתחנן ד"ה ועל ידי דעת: 'ועי' דעת האמור שיאמין זאת באמונה גמורה כי מעשיו ודיבורו וכל תנועותיו הכל הוא

הבריאה היתה בחסד של אמת שנתצמצם אורו ית' עד סוף המדרגות שהוא בחי' שם אדנות

וַיֵּץ כֵּן הִינֵנּוּ בְּחֶסֶדּוֹ שֶׁל אֱמֶת, וְצִמְצָם וּנְשַׁתְּלֵשֵׁל עַד סוֹף הַמְּדֻרָּגָה, וְזֶה נִקְרָא 'אֲדָנוּת'^ט, מִלְּשׁוֹן 'אֲדָנִים לְמִשְׁכַּן', שֶׁהוּא סוֹף הַמְּדֻרָּגָה לְמִשְׁכַּן שְׁיִהְיֶה שׁוֹכֵן בְּתַחְתּוֹנִים, לְכַף נִשְׁתַּלְשֵׁל בְּבַחֲיַת אֲדָנִים לְמִשְׁכַּן^א:

סוכה רובות לשם הוי"ה הגנוז בשם אדני' כנו הנמשל הגנוז במשל

וְהִנֵּה עַל דְּרָף מֶשֶׁל, מִי שְׂרוּצָה לְהִשְׁפִּיל לְחִבְרוֹ, מִמֶּשֶׁל לֹא מֶשֶׁל, וְהַנְּמִשֵּׁל גָּנוּז בְּמֶשֶׁל. כֵּן כְּבִיכּוֹל נִתְצַמְצַם בְּסוֹף הַמְּדֻרָּגָה הוּא דְרָף מֶשֶׁל, כְּדִי לְהַבִּין אוֹתָנוּ, בְּסוֹד 'וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכָל מִשְׁלָה' (תהלים קג, יט) שְׁנַתְּמֶשֶׁל עַל יָדֵי הַכֹּל, וּבְתוֹךְ הַמֶּשֶׁל גָּנוּז הַנְּמִשֵּׁל. וְזֶהוּ נִקְרָא 'סִפָּה' הַמְּסַפֵּךְ, כִּי הַמֶּשֶׁל מְסַפֵּךְ עַל הַנְּמִשֵּׁל, שֶׁהוּא בְּחִיַּת אֲדָנִי' שֶׁבְּסוֹף הַמְּדֻרָּגָה שָׁבוּ גָּנוּז הַיְוָיָה שְׁמֵהָיָה כָּל הַיּוֹת עֲצָם אֱלֹהוֹת^{יב}:

הש"ת צמצם אלוקותו כמשל המסכך על הנמשל כדי שנוכל לידע ולהשיג

וְזֶהוּ 'לְמַעַן יִדְעוּ דְרַתִּיכֶם' (ויקרא כג, מג)^א בְּכַדֵּי שְׁיֻכְלוּ לְהַבִּין וְלִידַע וְלִהְיִיג אֱלֹהוֹתוֹ, הוּא כִּי עַל יָדֵי 'כִּי בְּסֻכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי' וְגו' עַל יָדֵי מֶשֶׁל וְדַמְיוֹן וְצִמְצוּם הַמְּסַפֵּךְ עַל הַנְּמִשֵּׁל, וְהַבֵּן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

הש"ת כנו עליו בטעות סוכה וכו' נמשך הגנה לכל השנה

שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עוֹ כִּי יוֹלֵד וְהִנֵּה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אָמוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה לְקַרְבַּן אִשָּׁה לָּהּ' (ויקרא כב, כז). דְּהִנֵּנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ צָנָה אוֹתָנוּ לִישֵׁב בְּסֻכָּה, וְהִיא בְּחִיַּת אֱמָא הַמְּסַפֵּכֶת עַל בְּנֵיהָ^ב, שֶׁהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא מְסַפֵּךְ וּמְגַן עֲלֵינוּ, וּבְזֶה אָנוּ מִמִּשְׁכַּן הַגָּנָה עַל כָּל הַשָּׁנָה:

תכלית הכל הוא היחוד בשמיני עצרת

וְהִנֵּה כָּל הָעֲבֻדוֹת שְׂאָנוּ עוֹשִׂים בְּחֻדָּשׁ זֶה, רֵאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַכְּפוּרִים

◆ ציונים ומקורות ◆

אדנים למשכן, כי הוא יתברך שמו לית אתר פנוי מיניה ובכל דבר הוא אדנותו יתברך, והוא החיות שבכל דבר, כמ"ש (נחמיה ט, ו) 'ואתה מחיה את כולם', ואלולי יצויר ח"ו העדר שפעת חיותו ח"ו משום דבר אזי לא היה הדבר בעולם, ובחינה זאת מה שמצמצם שכינתו בהנבראים במדרגת תחתונים נקרא אדני' מל' אדנים למשכן. וע"ע לעיל פר' בראשית ד"ה אך דהנה הבריאה. יב. עיין תיקון^ז לג: "המלך" סתם דא קודשא בריך הוא, 'היכל המלך' דא אדני', דאתמר ביה (תהלים נא, יז) 'אדני' שפתי תפתח, אדני' סליק לחושבן היכל, ואתמר (חבקוק ב, ב) 'ודה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ'. וע"ע שם נו. 'שכינתא תתאה איהי 'סוכה', כ"ו ה"ס, דאיהי יהו"ה אדני' כלילא מתרוייהו שמהן. יג. 'למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים'. יד. ראה זוה"ק ח"ג רנו: 'שכינתא דאיהי 'סוכה' אגנת עליהו, ופרישת גדפאה עלייהו כאמא על בנין'.

הבורא ב"ה המנדיגו ומצמצם שכינתו בתוכו, וכו', בודאי אינו מבקש שום פרס וקיבול שטר, מאחר שה' ית' הוא העושה בעצמו ולא הוא, וכל עבודתו אינו רק שלא יהיה נפרד ונפסק ח"ו משורשו שלא יוכל להגיע אליו רחמנותו ויהיה 'רגן מפריד אלוף' (משלי טז, כה) ח"ו, וממילא כשהוא דבוק בבורא ית' עושה הוא ית' הכל ומגיע אליו רחמנותו ית'. וכמ"ש הבעש"ט נבג"מ על אומרים ז"ל 'אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב ע"מ לקבל פרס', את הרב' פי' עם הרב, שעבודתו הוא עם הרב, שהוא ממש כביכול עובד כאמור, 'אלא הוּו כעבדים המשמשין את הרב' ע"י שמשמשין עם הרב צריך להיות 'שלא ע"מ לקבל פרס'. ט. עיין תיקון^ז נט. 'האי שמא אדני' איהי שכינתא תתאה'. יז. עיין פרדס רימונים שער ערכי הכינויים פ"א: 'אדני' היא המלכות, ונקראת כן מפני שהיא בית קיבול לשפע הנשפע אליה, ואדני המשכן שהיו מאת אדנים רומזים עליה'. יא. ע"ע להלן ישמח לב שבת ד"ה כי באמת אין: 'אדני' הוא מלשון

שׁוֹפֵר סָפָה וְלוֹבֵב, תְּכַלִּית הַכֹּל הוּא
בְּשִׁבִיל שְׁמִינֵי עֲצָרָת שְׁאָנוּ מִתִּיחָדִים עִם
הַבּוֹרָא בְרוּךְ הוּא בְּאַחֲדוֹת הַגְּמוּרִי:^ט

וְהִנֵּה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (מו"ק טז):^ט עַל
פְּסוּק (שמואל ב כג, ג) 'צִדִּיק מוֹשֵׁל
בִּירָאָת אֱלֹהִים' הַקְדוּשׁ בְרוּךְ הוּא גּוֹזֵר
וְהַצִּדִּיק מְבַטֵּל. וְהַקְשִׁיא כְּתוּב בְּזֵהר (ח"א
מה:): 'וְכִי צִדִּיקִיא קְטָרוּגָא דְמֵאֲרִיה
אִינְהוּ'. אָבֵל הָעֵינָן כְּתוּב בְּפִסּוּק גּוֹפִייה,
בְּמָה מוֹשֵׁל הַצִּדִּיק, דְּהֵינּוּ 'בִּירָאָת
אֱלֹהִים', שֶׁהוּא בְּמִדַּת מְלָכוּת שֶׁל הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ,^ט כְּמֵאֲמַר (תהלים קג, יט) 'וּמְלָכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה', וְכִשְׁהַצִּדִּיק מִתְדַבֵּק וּמִתִּיחָד
עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ בְּכַחוֹ לְמֹשֵׁל בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת בְּמִדַּת מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר
בְּכָל מְשָׁלָה:

וְזֵהוּ 'בִּיּוֹם הַשְּׁמִינֵי עֲצָרָת תְּהִיָּה לְכֶם'
(במדבר כט, לה), לְשׁוֹן 'מְשָׁלָה',

הצדיק מתייחד
בהש"ת ועי"ז
הוא מושל בכל
העולמות
במידת מלכותו
ית'

עי"ז היחוד
בשמוע"צ
מושלים בני
בכל העולמות

כְּמוֹ 'הוּא יַעֲצֵר בְּעַם' (שמואל א ט, יז)^ט,
שְׁבִשְׁמִינֵי עֲצָרָת נִתֵּן לָנוּ זֶה לְהִיּוֹת
בְּכַחְנוּ לְמֹשֵׁל וּלְצִוּוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
בְּהִיּוֹתְנוּ מִתִּיחָדִים עִם הַבּוֹרָא בְרוּךְ הוּא
בְּאַחֲדוֹת הַגְּמוּר:

וְזֵהוּ 'שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז' הֵם ג' מִדְּרָגוֹת
שֵׁישׁ בִּישְׂרָאֵל, צִדִּיקִים רְשָׁעִים
בִּינוּנִים, צִדִּיקִים נִקְרָאִים 'שׁוֹר' עַל שֵׁם
הַבְּטָה, שְׁמִבְטִיטִים וּמְדַקְדָּקִים עַל
מַעֲשֵׂיהֶם, 'כֶּשֶׁב' נִקְרָאִים בִּינוּנִים, 'עֵז'
נִקְרָאִים רְשָׁעִים מְלִשׁוֹן 'עֲזוּת', 'כִּי יוֹלֵד'
הֵינּוּ בִּיּוֹם הַכְּפּוּרִים שְׁמוֹחֲלִים כָּל הָעוֹנוֹת
וְנַעֲשֶׂה כְּקִטְן שְׁנוֹלְדִי,^ט נוֹתֶנֶת הַתּוֹרָה עֲצָה
'וְהִיָּה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ' הֵינּוּ בְּפִסּוּק
בְּחִינַת אֲמָא הַמְּסַכֶּכֶת עַל בְּנֵינָן בְּנ"ל, 'וּמִיּוֹם
הַשְּׁמִינֵי' וְגוֹמֵר 'יִרְצָה לְקַרְבַּן' לְהַתְקַרֵּב
וּלְהִתִּיחָד עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַחֲדוֹת
הַגְּמוּרִי,^ט וְאִז 'אִשָּׁה' הֵינּוּ הַגְּבוּרוֹת

ביה"כ נעשים
גם הרשעים
כתנינן שנולד
וצריכים להיות
ז' ימים בסוכה
ובשמוע"צ
יכולים
להתייחד בה'
ומבטלים
הדונים

◆ ציונים ומקורות ◆

יחודא, וכל אנפין נהירין, וכל שלימו אשתכח,
וכולא אתברכא כדקא יאות, כל דינין מתעברין
ומתבטלין, ולא אשתכח דינא בעלמא, זכאה
חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי'. יח. עיין
תיקו"ז עז. "יראת ה'" דא שכינתא מלכות
קדישא'. יט. 'ושמואל ראה את שאול וה' ענהו
הנה האיש אשר אמרתי אליך זה יעצור בעמי'.
וברד"ק: 'זה יעצור בעמי', ימלוך, כמו 'יורש
עצר' (שופטים יח, ז) יורש מלוכה. ונקרא המלך
'עוצר', לפי שעוצר העם ושלא ילכו ולא יעשו
דבר אלא ברשותו. כ. ראה רש"י בראשית מט,
כב. כא. עיין יבמות מח: 'גר שנתגייר כקטן
שנולד דמי'. וע"ע אלשיך ויקרא ז, א-ב: 'במקום
אשר לא חטא יהיה אשר חטא ושב, כי הבעל
תשובה כקטן שנולד'. כב. ע"ע מגן דוד (טולנא)
לשמיני עצרת ד"ה כתיב ביום השמיני: 'ואיתא
בספר מאור עינים מאא"ז זלה"ה זי"ע שזה
הפסוק 'שור או כשב או עז כי יולד' מרמוז
לצדיקים ובינונים ורשעים, והענין הוא, כי 'שור'

טו. עיין זוה"ק ח"א רח: 'ולא עמד איש אתו'
(בראשית מה, א), בזימנא דקוב"ה אתי לאזדווגא
בכנסת ישראל, 'בהתודע יוסף אל אחיו, בזימנא
דקוב"ה הוה מתחבר בהו בישראל, בגין דאינון
נטלי בלחודייהו, ולא חיבורא דעמין עכו"ם
בהדייהו, בגין כך (במדבר כט, לה) 'ביום השמיני
עצרת תהיה לכם', דהא בזימנא דא איהו קוב"ה
בלחודיו בחיבורא חדא עם ישראל. וע"ע פרי
עץ חיים שער ר"ה פ"א, שער הלולב פ"ח.
טז. "אמר אלהי ישראל לי דיבר צור ישראל
מושל באדם צדיק מושל יראת אלהים, מאי
קאמרו, אמר רבי אבהו הכי קאמרו, 'אמר אלהי
ישראל לי דיבר צור ישראל' אני 'מושל באדם',
מי מושל בי, צדיק, שאני גוזר גזרה, ומבטלה'.
יז. עיין זוה"ק ח"א מה: 'ומאן דידע לקשרא
יחודא דא זכאה חולקיה, רחים לעילא רחים
לתתא, קוב"ה איהו גזיר ואיהו מבטל, סלקא
דעתין דאיהו מקטרגא במאריה, לאו הכי, אלא
בגין דכד איהו קשיר קשירין, וידע לייחדא

סֵפֶר
עֲבוֹדַת
יִשְׂרָאֵל

לסבות

ענין שנשים פטורות מסכה

בפרשת אמר (ויקרא כג, מב) 'כֹּל הָאֲזָרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַסֶּכֶת'. איתא בגמרא דסכה (כח). 'נשים פטורין מן הסכה, מנא הני מלי דתנו רבנן אזורח זה אזורח, האזורח להוציא את הנשים'. פירוש רש"י אי הוה כתיב אזורח הוה משמע כל תולדות ישראל אנשים ונשים, והאזורח בה"א אתי למעוטי נשים, עין שם"א:

ונבאר על פי דרכנו, דאם כתיב 'אזורח' הוה אמיןא לרבויי נשים, כי התבה מרמזת עליהם צרוף 'אז' 'ר"ח', כי 'אז' מספרו 'ח' הרומוז 'ח' אותיות הוי"ה ו'אדנ"י' שהם מרמזים על עלמין דכורא ונוקבא בשלוב כנסת ישראל עם דודא. ור"ח גימטריא 'יצחק', שהוא סוד הגבורה והצמצום, רומז גם כן על עלמא דנוקבא. וגם 'אזורח' עולה רי"ו מספרו 'גבורה' כנ"ל ונכללת ב'אז'. והכי פרושא דקרא, 'אזורח' פרושו דכר ונוקבא, 'ישבו בסכת'. ואם כן גם הנשים חייבות, להכי כתב קרא 'האזורח' בה"א שמספרו רכ"א כמספר 'ארך', להורות שספת ארך מגן עלינו מעלמא אריכא, וממילא שהנשים פטורות כיון שאין להם

'אזורח' מרמז על עלמא אריכא ולכן נשים פטורות מסוכה

שם עליה. כנודע מדברי האר"י"ב בסעודה שלישית הואיל ואין לנשים דיקנא פטורים מסעודתא דדיקנא:

הטעם שנשים חייבות ביום כיפור

ואם יקשה לך מאי שנא גבי יום הכפורים דכתיב (ויקרא טז, כט) 'תענו את נפשתיכם האזורח' בה"א ואפלו הכי נשים חייבות להתענות, והקשו אשה לאיש כדאיתא בגמרא (סוכה כח:) אף על גב דעליה ביום הכפורים גם כן לבחינת אר"ך, וכנרמז במלת האזורח במספרו. יש לומר על פי דברי האר"י"ב בפנות בתפלת נעילה, כי ביום הכפורים יש עליה גם לנוקבא בדיקנא עין שם"א, וממילא שיש להם להתענות, דוק והבן:

מקשה על הלשון 'לולב דוחה שבת'

וילקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וקפת תמר"ם' (ויקרא כג, מ). איתא בגמרא דסכה דף מג(ע"ב) 'לולב ששה ושבעה, פרוש כשחל בשבת נטל רק ששה דלא דחי שבת. ופריף 'אמאי טלטול בעלמא הוא ולידחי שבת, אמר רבה גזרה שמא יעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים' וכו', 'יום ראשון דמדאורייתא דחי שבת'. ופריף 'אי הכי האידנא נמי', ומשני 'אנן לא ידעינן בקביעא דירחא'. ופריף 'אינהו דיידעו

◆ ציונים ומקורות ◆

א. ליל שבת ד"ה ענין מנחת השבת, שכ' שאין עליה לבחי' נוקבא בזמן מנחה משום שאין לנשים זקן. ג. עיין פרי עץ חיים שער יו"כ פ"ה.

א. 'אזורח זה אזורח, אי הוה כתיב אזורח, הוי משמע כל תולדות ישראל, אנשים ונשים, כתיב האזורח, מיומן שבאורחים, להוציא את הנשים'. ב. עיין שער הכוונות דרושי קידוש

בְּקִבְיָא דִּירְחָא לִידְחוּ וְכוּ', וּמִשְׁנֵי כִּינּוּן דְּאַנְן לָא יִדְעִינן וְלֹא דְחוּ לְדִידְהוּ נְמִי לָא דְחִי. וּפְרַשׁ רִשְׁיִי הַטַּעַם מִשׁוּם לָא תַתְּגַדְדוּי. וְהַגַּם דְּתְרוּץ זֶה בְּגִמְרָא קְאִי עַל עֲרָבָה עֵינן שֵׁם בְּתוֹסְפוֹת (מג.) בְּד"ה אֵינְהוּ דִּידְעוּ בְּקִבְיָא דִּירְחָא, מִסְקִי שֵׁם דְּבַמְסָקְנָא קְאִי הָאִי תְרוּצָא גַם אֶלּוּלָב וְכוּנ"ל. וְהִנֵּה תִיחָא קָא חֲזִינָא מַה שְּׂאֲמָרוּ בְּגִמְרָא בְּלִשׁוֹן דְּחִי שְׁבַת, וְכֵן הַבְּרִטְנוּרָא הֶעֱתִיק לְשׁוֹן דְּחִית שְׁבַת אֶצֶל גְּטִילַת לּוּלָב שְׂאִין בּוּ שׁוּם מְלֹאכָה רַק טְלִטּוּל בְּעֵלְמָא וְאַסוּר רַק מִסְפֵּק שְׂמָא יַעֲבִירְנוּ, וּמַה שְּׂיִכּוֹת לְשׁוֹן דְּחִית שְׁבַת בְּנִעְנוּעַ זֶה, כִּינּוּן דְּבִשְׁעַת הַנִּעְנוּעַ לָא עֵבִיד מִיָּדִי:

וְנִרְאָה לְבָאָר עַל פִּי שְׂרָשׁוּ וְסוּדוּ הִידוּעַ לִיּוֹדְעֵי חֲזַן, דְּהִנֵּה בְּלוּלָב וּמִינִיּוּ אָנוּ עוֹשִׂין הִיחוד עַל פִּי הַנִּעְנוּעַ, כִּי הִלּוּלָב רּוֹמְזוּ עַל צְדִיק חֵי עֲלָמִין שְׂבַעוֹנוֹתֵינוּ הֶרְבִּים הוּא גִפְרֵד מִבְּחִינַת מְלֹכוּתוֹ. וְזֶה שְׂאֲנוּ מְרָאִין בְּהוּלְכָה שְׂהוּא גִשָּׂא וּמְרוֹמָם מִבְּחִינַת מְלֹכוּתוֹ. וְאַנוּ מִיַּחְדִּין אוֹתוֹ בְּהוּבָאָה דְרַךְ זְווג וְיִחוד כְּנֻכְר בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ פְּרִשְׁתַּת תְּצִוָּה (ח"ב קפ"ו:) וּבְכַפְנוּתֵי, לְפִי זֶה שְׂעַל כָּל פְּנִים בְּשַׁעַת הוּלְכָה שְׂרוֹמְזוּ שְׂאִין הִיחוד אֲז אֶלָּא בְּשַׁעַת הוּבָאָה, יֵשׁ לוֹמַר דְּזֶה נִיחָא כְּשִׁחַל יוֹם טוֹב לְהִיּוֹת בַּחַל, וְאַז הִיחוד נַעֲשֶׂה רַק עַל יְדֵי מַעֲשֵׂינּוּ כִּידוּעַ בְּכַוְנוֹת יוֹם טוֹב, אֲכַל בְּיוֹם שְׁבַת כִּי קִדְשׁ הוּא

טעם היחוד
נטילת לולב
בשבת

וּמְקַדְשׁ וְעוֹמֵד הוּא וְהִיחוד נַעֲשֶׂה מִמִּילָא, אִם כֵּן אֵינן הוּלִיף הִלּוּלָב לְהִרְאוֹת חַס וְשְׁלוֹם פְּרוּד וְקִצּוּץ עַל כָּל פְּנִים בְּשַׁעַת הוּלְכָה אֲשֶׁר לָא כְּדַת, וְלִכֵּן נִיחָא הַלְשׁוֹן 'דְּלֹא דְחִי שְׁבַת' כִּי יֵשׁ דְּחִיָּה בְּרוּחָנִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה עַל יְדֵי הוּלְכָה כְּנ"ל, וְדַבְרֵי חֲכָמִים פְּדָרְבוֹנוֹת וְחֲכָמוֹת צְפוּנוֹת:

וְכַל זֶה הַעֲנִינן הוּא רַק בְּגִבּוּלִין הוּא דְּחִית שְׁבַת כְּעֲנִינן מְלֹאכַת סוּתֵר שְׂהוּא מְל"ט מְלֹאכּוֹת, דְּעַל יְדֵי הוּלְכָה סוּתֵר הִיחוד וּבִנְיָן וְשְׁלוֹב הַעוֹלָמוֹת הַמִּיחָדִים מִמִּילָא, אֲכַל בְּמִקְדָּשׁ וּבְבֵית תְּפֹאֲרֵתְנוּ שְׂהִיָּה לְאֵל יְדִינוּ לַעֲשׂוֹת יַחּוּדִים נִשְׁגָּבִים גְּבוּהִים מֵעַל גְּבוּהַ רִשְׁאִים לְטַל הִלּוּלָב גַּם בְּשַׁבַּת. הַגַּם דְּבִשְׁעַת הַהוּלְכָה הוּא כְּמִפְרִיד הִיחוד וְסוּתֵר, מִכָּל מְקוּם כִּינּוּן דְּבִשְׁעַת הוּבָאָה הֵינּוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת יַחּוּדִים נְפֹלְאִים וְרַמִּים יוֹתֵר, הֵרִי חֲשׁוֹב הַהוּלְכָה שְׂעֵשִׂינוּ דְּהוּא סוּתֵר כְּנ"ל כְּסוּתֵר עַל מְנַת לְבָנוֹת שְׂלֹא בְּמִקּוּמוֹ, כִּי הַבְּנִינן וְהִיחוד אַחַר הַסְּתִירָה הוּא בְּמִקּוּם אַחַר גְּבוּהַ מֵעַל גְּבוּהַ, וְקִימָא לָן בְּפִרְק בְּמַה מְדִלִיקִין (שבת לא:): 'דְּסוּתֵר עַל מְנַת לְבָנוֹת שְׂלֹא בְּמִקּוּמוֹ לָא הוּא סוּתֵר'. לְכֵן בְּמִקְדָּשׁ הֵיּוּ נוֹטְלִין הִלּוּלָב וּמוֹלִיכִין וְסוּתֵרִים כְּדִי לְבָנוֹת עַל יְדֵי הוּבָאָה יַחוד אַחַר שְׂלֹא בְּמִקּוּמוֹ הִרְאִשוּן, רַק יוֹתֵר גְּבוּהַ וְנִשָּׂא. אֲכַל בְּגִבּוּלִין שְׂכַל הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַהוּבָאָה, לָא יְהִיָּה רַק לַעֲשׂוֹת הִיחוד

טעם היחוד
נטילת לולב
בשבת במקדש

◆ ציונים ומקורות ◆

לדידהו נמי לא דחי וברייתא דקתני מוליכין לולביהן לבית הכנסת מוקמינן בזמן שביית המקדש קיים ובגבולין. ו. עיין פרי עץ חיים שער הלולב פ"ג. ז. עיין פרי עץ חיים שער מקרא קודש פ"א.

ד. 'לדידהו נמי לא דחי, שלא לעשות ישראל אגודות אגודות ונראה כשתי תורות, דלדידן לא דחי לולב שבת'. ה. 'אינהו דידעי בקביעא דירחא אין הכי נמי, אין מסקנא זו קיימא דלקמן מסקינן כיון דלדידן לא דחי

ספר
אהב
ישראל

לספנות

אַרְבַּעַה מִיָּנִים שְׂבַלְוָיָב. הֵם נִגְדַד ד' אוֹתִיּוֹת הַיְיִ"ה בְּנִקּוּד קַמִּ"ץ, וְשֵׁם זֶה הוּא שֵׁם שֶׁל חֶסֶד, רַק שְׂאִין לְהַחֲסֵד הַתְּפִשְׁטוֹת, וְזֶהוּ סוּד וְקַמִּץ הַפִּהָן (ויקרא ה, יב)^א. וְחַג שְׂמִינִי עֲצַרְתָּ הוּא נִגְדַד ד' אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַיְיִ"ה בְּנִקּוּדַת פִּתְ"ח, הֵינּוּ שְׂבַחַג הַזֶּה יֵשׁ לְהַחֲסֵד הַתְּפִשְׁטוֹת בְּכָל הָאוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וּבְכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וּבְכָל הַכַּחוֹת עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְכָל זֶה עַל יְדֵי שְׂאֲנוּ עוֹשִׂין הַקְּפוֹת וּמְשַׁמְחִין בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה:

שֵׁם בֶּן ד' אוֹתִיּוֹת בְּנִקּוּדַת קַמִּ"ץ גִּימְטְרִיא
צ"ב, וְזֶהוּ סוּד טִי"ת יוּדִי"ן שְׂבַהֲרִיּוֹת,

ע"י ההקפות
 ושמחת התורה
 יש התפשטות
 החסד בכל
 העולמות

וְזֶהוּ שְׂאֲנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ, כְּלוֹמַר שְׂאֲנוּ מְבַקְשִׁין מִהַבּוֹרָא הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא לִפְתַּח אֶת הַיּוּדִי"ן שִׁיְהִיָּה לְהַחֲסֵד הַתְּפִשְׁטוֹת בְּכָל הָאוּרוֹת עֲלִיּוֹנִים וּבְכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וּבְכָל הַכַּחוֹת עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְכָל זֶה צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי הַקְּפוֹת שִׁיְהִיּוּ בְּנִקּוּדַת פִּתְ"ח כְּנָ"ל:

עֲשֶׂרָה הַיּוֹ"ת בְּנִקּוּדַת פִּתְ"ח עוֹלָה
 גִּימְטְרִיא ת"ק, כְּלוֹמַר עַל יְדֵי שְׂאֲנוּ עוֹשִׂין כָּל זֶה עַל יְדֵי הַהַקְּפוֹת וְזַכְנוּ הַבּוֹרָא חֵי עוֹלָמִים לַעֲזֵן הַחַיִּים מִהַלֵּךְ ת"ק שְׁנָה"י: (עד כאן אני זוכר):

ע"י התפשטות
 החסד זוכנו
 הבורא לעין
 החיים

ע"י ההקפות
 פותחים
 התפשטות
 החסד

◆ ציונים ומקורות ◆

יודי"ך". ד. ראה תיקו"ז יט: פת"ח ודא ו". וע"ע אם לבינה שם. ה. עיין בר"ר טו, ו, תיקו"ז קב: וע"ע פרדס רימונים שער ערכי הבינוניים פט"ז ערך עץ: עץ סתם הוא הת"ת וכו', אמנם לפעמים נקרא עץ החיים וכו'. ועליו נאמר שהוא מהלך ת"ק שנה, שהוא ה' ספירות כל א' כלול מעשר, ועשר מעשר הם ת"ק. וע"ע לעיל פר' בחוקתי ד"ה ועל זה מבטיח.

א. עיין תיקו"ז קכו: נקודה דילה קמ"ץ, דאתמר ביה וקמץ הכהן וכהנא איהו לימינא'. ב. עיין תיקו"ז ז: קמ"ץ רקיע וניצוץ אינון י"ו. וע"ע פרי עץ חיים שער הפורים פ"ו, אם לבינה ערך גימטריאות אות עו: ואם תמנה מספר הנקודות, קמ"ץ י"ו, פת"ח ו', ציר"י כ', סגול ל' וכו'. ג. ראה תיקו"ז ז: כתיב פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון, ואוקמוהו אל תקרי ירך' אלא

לשמיני עצרת

ב), וְנַעֲשֶׂה מִן הַנְּקֻדּוֹת וְנִי הַעֲמוּדִים אַמּוֹת
הַסְּפִים אֲשֶׁר דָּרְךְ שָׁם עוֹבְרִים כָּל
הַהֲשָׁפְעוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, וְזֶהוּ
'לִתֵּת מָטֵר אֶרֶץ בְּעֵתוֹ', וְ'לְבָרֵךְ' מִסְּפָרוֹ
יְדוּעַ, וְ'הַלּוֹיִת' כְּמוֹ וְ'לָלוּ עֲלֶיךָ וְיִשְׁרְתוּךָ'
(במדבר יח, ב):

וְזֶהוּ 'בֵּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֵרְתָּ' (במדבר כט,
לה), כְּאֲשֶׁר שָׁמְטָה נִכְלָלֶת
וּמַעֲטָרְתָּ בְּיֹבֵל, וְנִהְיָא מִיָּרְאָה הַגְּדוֹלָה
מֵאֲהָבָה, וּמִלְּפָא יְתִיב בְּתַרְעָא, וְלִכְּן
כְּוִנַּת קְדֻשַׁת הַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַשֵּׁם הַגְּדוֹל
בְּנִקְדַּת פִּתְחָח, וְהִבֵּן:

יִפְתַּח ה' קֶף אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב ג' (דברים
כח, יב). כִּי הַשֵּׁם הַגְּדוֹל שְׁבָאוֹצֵר
שֶׁל יִרְאֵת שָׁמַיִם הוּא בְּלִי נִקְוֵד^ב, וְכֵאֲשֶׁר
יֵאִיר מִנְתִּיב הָעֲלִיּוֹן מִיָּרְאָה עֲלָאָה הַגְּדוֹלָה
מֵאֲהָבָה, וְ'בְחֻכְמָה יִסַּד אֶרֶץ' (משלי ג, יט)^א,
וְיִהְיֶה מְנַקֵּד גַּם כֵּן בְּנִקְדַּת פִּתְחָח, וְזֶהוּ
'יִפְתַּח ה' כּוֹ' אֶת הַשְּׁמַיִם' זֶהוּ הַנִּקְוֵד
נִקְרָא 'שָׁמַיִם' שֶׁהוּא וְאִ"ר, וְהוּא צוֹרֵת
תָּם" הַחֻקָּה בְּכִסָּא, שְׁמִשְׁתַּטְחוֹת בְּכָל
הוֹד' עוֹלָמוֹת הַרְמוּזִים בְּד' אוֹתֵיּוֹת הַשֵּׁם
הַגְּדוֹל וּמִבְּקָשׁ רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְאִז
'כּוֹנֵן שָׁמַיִם' כּוֹ, וְ'מִי יִקּוּם יַעֲקֹב' (עמוס ז,

כשמאירה
הוראה עילאה
על בחי' יראת
שמים היא
בניקוד פתח

בשמיני עצרת
נכללת בחינת
שמיטה ביובל
ומאירה מוראה
עילאה

◆ ציונים ומקורות ◆

ד. עיין תיקו"ז טו: 'פתח עליה איתמר (תהלים
קד, ב) 'נוטה שמים כיריעה' ואיהו ו'. ה. עיין לעיל
פר' תולדות ד"ה ואחרי כן: 'ידוע שהוא"ו הוא
קו האמת בחינת מידתו של יעקב אבינו. וע"ע
פר' חוקת ד"ה וזה היה בחינת יעקב. ו. עיין
בר"ר פב, ב: 'יעקב איקונין שלו קבועה
בכסא"ו.

א. 'פתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים,
לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה
ידך והלוית גויים רבים ואתה לא תלוה'.
ב. עיין תיקו"ז קכט. 'תא חזי תשע זמנן
יהו"ה, בכל ספירה וספירה נקודה דיליה,
ואיהו יהו"ה במלכות בלא נקודה'. ג. 'ה'
בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה'.

לסכות

ענין סוכות
אהרן הימים
נוראים

ענין הסֶפֶה, הוא פְּדָגְמָא שְׁאָנוּ רוֹאִין מן התְּרַנְגְלַת, שְׁמַתְחִלָּה מְצַפְצֶפֶת וְקוֹרֵאת לְבָנֶיהָ וְנוֹתֶנֶת מְזוֹנוֹת לְפָנֶיהֶם, וְאַחַר כֵּן מְכַנְסֶת אוֹתָם תַּחַת כִּנְפֶיהָ, כְּעִנְיָן הַזֶּה נוֹהֶגֶת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה עִמָּנוּ, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא כּוֹתֶבֶת לָנוּ מְזוֹנוֹת וְחַיִּים טוֹבִים, וְאַחַר שְׁקוֹצֶבֶת לָנוּ מְזוֹנוֹת אֲזִי מְכַנְסֶת אוֹתָנוּ תַּחַת כִּנְפֶיהָ. וְזוֹהוּ עִנְיָן סְכוּת שְׁהֶאֱמָא הַקְּדוּשָׁה מְסַפְּכַת אוֹתָנוּ בְּכִנְפֶיהָ^א:

‘סוּפָה’, ראש התבה וסופה הוא ס”ה מספר שם אַדְנִי^ב, וְאוֹתוֹת אֲמָצְעִים הֵם כ”ו מספר שם הַיְוִי^ג בְּרוּךְ הוּא^ד. וְהַעֲנִין כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים הַחַיּוֹנוֹתִים מְסַטְּיִנִים עֲלֵינוּ, וְאָנוּ מְכַרְחִים לְשַׁלַּח שְׁעִיר לְעֶזְאֹזֶל, וְהַשְּׁעִיר נִתּוֹנָה לוֹ בְּכַדִּי שְׁלֹא יִשְׁטֵין עֲלֵינוּ^ה, וְאַחַר כֵּן מְכַרְחִים אֶת עֲצָמָנוּ לְסֶפֶה וְאָנוּ

אהרן יוה”כ אנו
מתחבאים
מהחיצונים ע”י
קבלת עומ”ש
ולכן נכנסים
לסוכה

מִתְחַבְּאִים שָׁמַיָּא, וְהוּא עַל יְדֵי שְׁאָנוּ מְקַבְּלִים עֲלֵינוּ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם וּמְמַלְכִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עַל כָּל אֲבָר וְאֲבָר שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם תְּנוּעָה בְּאִיזָה אֲבָר רַק מֵה שְׁיִגְזֹר הַמֶּלֶךְ, וְאָז אָנוּ מִתְחַבְּאִים בְּמַלּוּכָה שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וּמַלְכוּת הוּא נְצוּץ הַמִּתְפַּשֵּׁשׁ מִמָּנוּ, וְהוּא מִתְלַבֵּשׁ הַמְּלוּכָה שֶׁלּוֹ כְּמוֹ שְׁאָמַר הַכֶּתוּב (חֲבֻקוּ ב, כ) ‘וְהָ בְּהִיכַל קְדָשׁוֹ הִינּוּ שֶׁהַשֵּׁם הַיְוִי^ו מִתְלַבֵּשׁ וְנִכְנַס ‘בְּהִיכַל קְדָשׁוֹ’ וְהוּא הִיכַל הַמֶּלֶךְ^ז. וְזוֹהוּ ‘סוּפָה’ אוֹתוֹת ס”ה בְּקִצּוֹת וְשֵׁם הַיְוִי^ח בְּאֲמָצַע כְּנִל וּמִתְלַבֵּשׁ בְּשֵׁם אַדְנִי^ט. וְהֵבֵן מֵאֵד:

בְּיִתְּקוֹמָא תְּהֵלִים (תתיג) ^א וְיְהִי בְּשֵׁלֶם סְפוֹ (תהלים עו, ג) אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה מִתְחַלַּת בְּרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם עֲשֵׂה

אותיות סוכ”ה
רומזים למידת
המלכות שם
אדני ושם
הוי”ה
המתלבש בה

◆ ציונים ומקורות ◆

בבבוי, מה כתיב (בראשית לג, יז) זיעקב נסע סוכותה ויבן לו בית וגו', על כן קרא שם המקום סוכות', כיון דיתבו בסכות, הא אשתזיבו מן מקטרגא, וקודשא בריך הוא חדי בבבוי. ה. אולי צ"ל 'במלוכה'. ו. תיקור'ז לג: 'המלך סתם דא קודשא בריך הוא, היכל המלך דא אדנ"י, דאתמר ביה (תהלים נא, יז) 'אדנ"י שפתי תפתח', אדנ"י סליק לחושבן היכל, ואתמר 'וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ'. ז. ויהי בשלם סוכו', אמר רבי ברכיה, מתחילת ברייתו של עולם עשה לו הקב"ה סוכה בירושלים, כביכול היה מתפלל בתוכה ואומר יהי רצון שיעשו בני רצוני כדי שלא אחריב ביתי ומקדשי. וכיון שחרב' וכו'. וע"ע בר"ר נו, י.

א. ראה זוה"ק ח"ג רנו: 'שכינתא דאיהי סוכה אגינת עלייהו, ופרישת גפאה עלייהו כאמא על בנין'. ב. תיקור'ז נו. 'שכינתא תתאה איהי סוכ"ה, כ"ו ה"ס, דאיהי יהו"ה אדנ"י כלילא מתרוייהו שמהן'. ג. זוה"ק ח"ג קא: 'אמר ר' יוסי תנן (ויקרא טו, ח) 'ונתן אהרן על שני השעירים גורלות' וכו', בגין דסמא"ל זמין האי יומא בדלטורא, ובגין דלא יהא ליה פטרא יהבין ליה חולקא בהאי וכו', אוף הכי בהאי יומא דלטורא זמין לאללא ארעא, ובעינא לשדרא לקבליה במה דיתעסק, ובעוד דאיהו אשתדל ביה שביק לון לישראל'. ד. עיין זוה"ק ח"ג ק: 'כיון דהווא מקטרגא אזל בההוא דורונא ואתפרש מנייהו, בעי קודשא בריך הוא למחדי

ספר
בת עין

דרוש לְסִכּוּת

בר"ה מקבילים ישראל ע"ע מלכות שמים ובסוכות מכניסים זאת באומות

וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן וְגו' (ויקרא כג, מ). **אֵי תָא בְּגַמְרָא וְכִי רֵאשׁוֹן הוּא, וְהֵלָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר הוּא, אֵלָּא רֵאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן עֲוֹנוֹת!** וְנִרְאֶה לְבָאָר עַל דְּרָף זֶה. דְּהֵנָּה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָבְלוּ עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם בְּשִׁלְמוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָעֶבֶר, וְהָיוּ אוֹמְרִים 'הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ הַמֶּלֶךְ הַמְּשַׁפֵּט', אֲבָל אַמּוֹת הָעוֹלָם לֹא קָבְלוּ עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, צָרִיכִים כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיֵס בְּחִינַת כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ בְּכָל הַנִּבְרָאִים אֲפִילוּ בְּאֻמּוֹת הָעוֹלָם, וְזֶה הוּא בְּחַג הַסִּכּוּת, עַל יְדֵי הַקְּרִבַת שְׁבָעִים פָּרִים מִשְׁפִּיעִים בְּחִינַת כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ בְּכָל הַשְּׁבָעִים אַמּוֹת:

'ולקחתם לכם' בחו' 'מלך' ביום ראשון של סוכות ותשפיעו לאומות

וְזֶהוּ 'וּלְקַחְתֶּם לָכֶם' אוֹתִיוֹת 'מֶלֶךְ', פְּרוּשׁ שֶׁתִּלְקַחוּ בְּחִינַת מַלְכוּת הַיְיָ שֶׁתִּקְבְּלוּ עֲלֵיכֶם עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, 'בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן' שֶׁל סִכּוּת. וּפְרִיָּהּ הַגְּמָרָא וְכִי יוֹם רֵאשׁוֹן הוּא לְקַבְּלַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, וְהֵלָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר הוּא לְקַבְּלַת עַל

מַלְכוּת שְׁמַיִם, שְׁכַבְר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה קָבְלוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם. וְתִרְץ הַגְּמָרָא שְׁבַאֲמַת אֲצֵל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הוּא חֲמִשָּׁה עָשָׂר, רַק שְׁאֲצֵל אַמּוֹת הָעוֹלָם הוּא יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁהֵם לֹא קָבְלוּ עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְזֶהוּ 'רֵאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן עֲוֹנוֹת' לְאוֹתָן שֶׁמִּחְשְׁבִים עֲוֹנוֹתֵיהֶם, כִּי אֲצֵל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְרַב אֲהַבְתֶּם 'תִּבְרָךְ לָהֶם אֵינּוּ מִחְשָׁב לָהֶם עֲוֹנוֹת, וְזֶהוּ 'וּלְקַחְתֶּם לָכֶם' בְּחִינַת מֶלֶךְ, הֵינּוּ שֶׁתִּלְקַחוּ בְּחִינַת מַלְכוּת בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן וְתִשְׁפִּיעוּ לְהָעוֹלָם, וְהִיָּה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, כֵּן יְהִי רְצוֹן אֲמֵן:

אוּ יֹאמַר עַל דְּרָף זֶה. דְּהֵנָּה כְּשִׁמְתַּעֲוִיר חֶסֶד עֲלִיוֹן 'תִּבְרָךְ שְׁמוּ, אֲזַ חֶסֶד בְּעֲצָמוֹ מְלַמֵּד זְכוּת עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וּמֵהוּ הַלְמוּד זְכוּת, שְׁנוּשָׂא עוֹן, הֵינּוּ שְׁשֵׁם אֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד עֲלִיוֹן,

החסד עליון מלמד זכות על ישראל שעוונותם כביכול מחמתו

◆ ציונים ומקורות ◆

א. הרי ויתרתי לכם את כל עוונותיכם הראשונות, אבל מעכשיו הוא ראש חשבון, לכך כתיב 'ולקחתם לכם ביום הראשון' ראשון לחשבון עוונות'. ב. ברכות יב: 'אמר רבה בר חיננא סבא משמיה דרב כל השנה כולה אדם מתפלל האל הקדוש מלך אוהב צדקה ומשפט חוץ מעשרה ימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים שמתפלל המלך הקדוש והמלך המשפט'. ג. עיין סוכה נה: 'הני שבעים פרים כנגד מי, כנגד שבעים אומות וכו'. ד. עיין זוה"ק ח"ג ל: 'אל' בכל אתר חסד הוא, כמה דאת אמר (דברים י, יז)

א. 'ולקחתם לכם ביום הראשון' וכי ראשון הוא והלוא ט"ו יום הוא ואת אמרת 'ביום הראשון' אלא ראשון הוא לחשבון עוונות וכו', המלך זה מלך מלכי המלכים הקב"ה יתברך ויתברך שמו, בני המדינה אלו ישראל שהם מסגלין עוונות כל ימות השנה, מה הקב"ה עושה, אומר להם עשו תשובה מר"ה, והם נכנסין ובאין ביום הכיפורים ומתעניין בו ועושין תשובה, והקב"ה מוחל להם וכו', מה ישראל עושין נוטלין לולביהן ביו"ט ראשון של חג, ומהללים ומקלסים לפני הקב"ה, והקב"ה מתרצה להם ומוחל להם ואומר להם

שָׁשׁ אֶל נוֹשָׂא עֲוֹנוֹת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 לְעֲצָמוֹ, כְּכִיכּוֹל, וְזֶהוּ מְרָמֵז בְּתַרוּץ
 הַגְּמָרָא שְׁלֹכְךָ נִקְרָא 'רֵאשׁוֹן' לְחֻשְׁבוֹן
 עֲוֹנוֹת, מִחֲמַת שְׁבֻזָּה הַיּוֹם נִחְשָׁב תַּבַּת
 עֲוֹנוֹת לְשֵׁם אֵל יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ שְׁשֵׁם אֵל
 נוֹשָׂא עֹן לְעֲצָמוֹ כְּכִיכּוֹל:

כְּכִיכּוֹל נוֹשָׂא עֲוֹנוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 לְעֲצָמוֹ, הֵינּוּ כְּכִיכּוֹל אֲנִי חַיִּב בְּדִבְרֵךְ זֶה
 שְׁעוֹשִׂים עֲוֹנוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁאֵלוֹ לֹא הָיָה
 לָהֶם צְרוּת הַלֵּל בְּיָדָי הָיוּ עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ
 בְּאֵמֶת, וְאֵלוֹ הָיָה לָהֶם פְּרִנְסָה בְּרוּחַ
 בְּיָדָי הָיָה לָהֶם פְּנָאֵי לְעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וְאֵלוֹ
 לֹא הָיָה לָהֶם בְּחִינַת הַסְּתֵרָה כְּזוֹ וְהָיוּ
 יְכוּלִים לְהִסְתַּפֵּל בִּיקְרָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּיָדָי הָיָה מְשִׁתַּקֵּק וְנִכְסְפָה וְגַם
 כְּלָתָה נִפְשׁוֹ לֵה' עַד כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ מִמֶּשׁ:

ע"י ענה זוכים
 שלא יחשב
 בעינו תאוות
 עה"ז נגד
 אהבת השי"ת

או יאמר על דרוך זה. דהנה נפוש
המים היה בשני בששי
בשביעי (שבת קג:). ואיתא בזהר הקדוש!

שְׁהַפְּמֵן הוּא 'בוז' יְבוּזוֹ ל'ו' (שה"ש ח, ז) פ.
 הֵינּוּ שְׁלֹא יִחְשַׁב בְּעֵינָיו כָּל תַּאֲוֹת עוֹלָם
 הַזֶּה נֶגְדַּת הַהִשְׁתַּקְּקוֹת לְבוֹרָא עוֹלָם בְּרוּךְ
 הוּא, וְזֶה אֵין יְכוּל לְהִיֹּת רַק כְּשֶׁהוּא
 בְּבַחֲנֵינַת 'בוז', הֵינּוּ שֶׁהוּא 'נְבֻזָּה בְּעֵינָיו
 נִמְאָס' (תהלים טו, ד)^ט, שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת
 שְׁפָלוּת וְעֲנָה בְּאֵמֶת לְאִמְתּוֹ וְהוּא בְּעֲצָמוֹ
 אֵינוֹ נִחְשָׁב בְּעֵינָיו כְּלָל, וְאֵז מִמִּילָא כָּל
 הַתַּאֲוֹת גַּם בֵּן אֵינֶם נִחְשָׁבִים בְּעֵינָיו כְּלָל
 וְאֵינוֹ מְשִׁתַּקֵּק רַק לְאַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.
 וְאֵז הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁרְה שְׂכִינְתּוֹ

וְהַזֶּה עֲתָה בַּחַג הַסְּכּוֹת מִתְעוֹרֵר הַחֶסֶד
 עֲלִיּוֹן יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ דְאִיתָא
 בְּפִתְּבִים^ה, וְשֵׁם אֵל שֶׁהוּא חֶסֶד עֲלִיּוֹן
 כְּכִיכּוֹל הוּא נוֹשָׂא עֹן לְעֲצָמוֹ. וְזֶהוּ
 'וְלִקְחָתֶם לָכֶם בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן, וּפְרִיךָ
 הַגְּמָרָא לְמָה נִקְרָא רֵאשׁוֹן וְהֵלֵא ט"ו
 הוּא, וּמִתְרַץ הַגְּמָרָא שְׁלֹכְךָ נִקְרָא 'יוֹם
 רֵאשׁוֹן' שְׁמֵרְמֵז שְׁבֻזָּה הַיּוֹם הַבוֹרָא בְּרוּךְ
 הוּא כְּכִיכּוֹל נוֹשָׂא עֹן לְעֲצָמוֹ עַל יְדֵי
 שֵׁם אֵל שֶׁהוּא חֶסֶד עֲלִיּוֹן, וְזֶה מְרָמֵז
 בְּתַבַּת 'רֵאשׁוֹן' גִּימְטְרִיא 'אֵל עֲוֹנָת', הֵינּוּ

בסוכות
 מתעורר חסד
 עליון ונושא
 שם אל' את
 העוונות על
 עצמו

◆ **ציונים ומקורות** ◆

ברחימו דא. 'אם יתן איש את כל הון ביתו
 באהבה בוז יבוז', דא סמא"ל באהבה דישראל
 למהוי ליה חולקא בהדיהו, באינון מים דרשימין
 הכא בפרשתא, דכתיב 'אם יתן איש את כל הון
 ביתו באהבה בוז יבוז' סימנא דאינון מים, 'בוז'
 יבוזו לו' ודאי, דהא כולוהו אתחשיבו לגבן חרש
 נשבר דלית ליה תקנה לעלמין. מים דילהון
 אתפליגו ביומין 'בוז' וכו'. ח. 'מים רבים לא
 יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוהו
 אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוז
 לו'. ט. 'נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד
 נשבע להרע ולא ימיר'. י. ע"ע לעיל פר'
 משפטים ד"ה ואם אמור יאמר: 'דהנה עיקר בחי'
 העבודה היא בחי' אהבת השם במסירת נפש,
 ואפילו 'מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה

'האל הגדול' וכו', דכתיב 'חסד אל כל היום'.
 ה. עיין שער הכוונות דרושי חג הסוכות דרוש ג:
 'וביו"ט הא' של חג הסוכות וכו' נכנסים בו החסד
 העליון שבכולם וכו' שבו נכנס החסד העליון
 שבכולם הנקרא יומם, יומא דכליל לכולהו יומין
 כנודע'. וע"ע פרי עץ חיים שער חג הסוכות פ"א.
 ו. 'תניא רבי יהודה בן בתירה אומר, נאמר בשני
 'ונסכיחם' (במדבר כט, יט) בשישי 'ונסכיח' (שם, לא)
 בשביעי 'כמשפטם' (שם, לג) הרי מ"ם יו"ד מ"ם
 'מים', מכאן רמז לניסוך מים מן התורה'. ז. ח"ג
 רנט. 'מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה'
 אילין אינון מים די מנסכי ישראל בחדוה
 וברחימו דקוב"ה, דכתיב (ישעיה יב, ג) 'ושאבתם
 מים בששון'. 'ונהרות לא ישטפוהו' אילין אינון
 נהרי דאפרסמונא דכיא, דכולהו דבקי ומתקשרי

עָלְיוֹ, שֶׁהַבּוֹרָא בְרוּךְ הוּא אֵינוֹ בּוֹחֵר רַק בְּנִמְכֵי רוּחֵי־אֵל. וְעַל זֶה הָיָה מְרַמֵּז נְסוּף הַמַּיִם שִׁיזְרָדִים מִמָּקוֹם גְּבוּהָ לְמָקוֹם נְמוּךְ², מְרַמֵּז שֶׁצָּרִיף לְהִיטֵב בְּבַחֲיַת נְמוּכֵי רוּחַ כְּדֵי שִׁיֵּרַד עֲלֵיהֶם זֵיו שְׂכִינְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁהוּא מִמָּקוֹם גְּבוּהָ מְעַל גְּבוּהַ מְרוֹם הַמַּעְלֹת³:

מחמת שדה יחזקאל בענה זכה להיות מרכבה לשכינה

וּמִזֶּה הַבַּחֲינָה זָכָה יִחְזַקֵּאל הַנְּבִיא לְבַחֲיַת נְבוּאָה, וְזֶה מְרַמֵּז בְּפָסוּק (יחזקאל א, ג) "הָיָה דְבַר ה' אֵל יִחְזַקְאֵל מִחֲמַת שָׁהִיא בְּבַחֲיַת בֶּן בּוּזִי, נִבְּזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס⁴, וְזֶהוּ עַל נֶהַר כְּבָר' אוֹתִיּוֹת רַכְבֵּי, מְרַמֵּז עַל בַּחֲיַת עֲנֻהָ, הֵינּוּ מִחֲמַת שֶׁהָיָה בְּבַחֲיַת עֲנֻהָ זָכָה לְהִיטֵב מְרַכְבָּה לְשִׂכְינָה שֶׁהִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ עָלָיו:

אפילו בעלי מידות טובות צריכים להיות תמיד בשפלות באמת

הַפְּלֵא⁵, שֶׁעֵקֶר הוּא בַּחֲיַת עֲנֻהָ וְשִׁפְלוּת בְּאֵמֶת, אֲפִלוּ מִי שֶׁהוּא בְּעַל מִדּוֹת טוֹבוֹת וְהוּא בְּבַחֲיַת רֹאשׁ, אֵף עַל

פִּי כֵן צָרִיף לְהִיטֵב נִבְּזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֵת יְרָאֵי ה' יִכְבֵּד, שֶׁלֹּא לְהַתְגַּאֲוֹת חֹס וְשִׁלּוֹם עַל שׁוֹם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם⁶:

יחזיק עצמו לבחי' ראש כדי שיחשב בעיניו עון כל שהוא שעושה ועי"ז בא לשפלות

וְזֶהוּ וְיִלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, וּפְרִיף הַגְּמָרָא וְכִי רִאשׁוֹן הוּא, פְּרוּשׁ הֵיכָא הוּהוּ אֲמִינָא שְׁבַשְׁעַת לְקִיחַת ד' מֵינִים אֵלוֹ הָיָה בְּעֵינָיו בְּבַחֲיַת רִאשׁוֹן, וְהֵלֵא ט"ו הוּא הֵינּוּ שֶׁצָּרִיף לְהִיטֵב בְּבַחֲיַת בּוּז' גִּימְטְרִיא ט"ו. וּמִתְרַץ הַגְּמָרָא רִאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן עֲוֹנוֹת, שֶׁכְּנֻט הַתּוֹרָה שִׁיְהִיָּה אֲצֵלוֹ בְּבַחֲיַת רִאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן עֲוֹנוֹת, הֵינּוּ שֶׁלְּכַף מַחְזִיק עֲצָמוֹ בְּבַחֲיַת רֹאשׁ בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת כְּדֵי שִׁיִּגְדֵּל וְיִחְשַׁב בְּעֵינָיו עוֹן כָּל שֶׁהוּא שְׁעוּשָׂה, מִמִּילָא בָּא מִבַּחֲיַת רֹאשׁ לְבַחֲיַת עֲנֻהָ וְשִׁפְלוּת בְּאֵמֶת, וּמִזֶּה יִזְכֶּה שְׁבוּרָא כָּל עוֹלָמִים בְּרוּךְ הוּא מְשַׁרְה שְׂכִינְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ עָלָיו, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

◆ ציונים ומקורות ◆

המביאו לידי דבקות הבורא ב"ה הוא רק ע"י בחי' הכנעה וענוה ושפלות באמת, כמאמר הכתוב 'גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל' ואחז"ל 'אין אני והוא יכולין לדור' וכו', אבל מי שהוא בבחי' שפלות באמת אזי הוא דבוק להבורא ב"ה כמאמר הכתוב 'אשכון את דכא', וגורם ע"י ההכנעה שהקב"ה משרה שכינתו עליו. יד. 'היה היה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד ה'". טו. עיין תדב"א רבה פ"ז: 'אמר לו הקב"ה ליחזקאל בן בוזי הכהן, בן אדם' (יחזקאל ב, א), וכו' בן שמבזין את עצמן על כבודי ועל כבודן של ישראל כל ימיהן'. טז. ע"ע לעיל פר' חיי שרה וכשיש לאדם: 'אבל ח"ו כשיש לאדם בחי' גבהות הלב ר"ל אפי' שיש לו כל המידות טובות ויושב על התורה ועל העבודה, כלא נחשב, מחמת שאין בזה שום השראת שכינה וקדושה'.

אם יתן איש את כל הון ביתו וכו' והכלל שלא יחשב בעיניו שום דבר מתאוות עוה"ז נגד אהבת השי"ת, רק באיזה בחי' יכול לבוא לבחי' אהבה כזה, הוא רק ע"י בחי' הכנעה וענוה באמת, היינו אפילו כשיש לאדם בחי' אהבת ה' כתיקונו אעפ"כ יהיה נחשב בעיניו תמיד שהוא עדיין בבחי' תחילה וראשית, ומחמת זה הוא משתוקק תמיד יותר לבוא לבחי' אהבת ה' במס"נ ממש. יא. סוטה ה. 'וזאת דכא ושפל רוח' (ישעיה נג, טו), רב הונא ורב חסדא, חד אמר אתי דכא, וחד אמר אני את דכא, ומסתברא כמ"ד אני את דכא, שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני ולא גבה הר סיני למעלה. וברש"י: 'אני את דכא' אני מרכין שכינתי אצלו. יב. עיין תענית ז. 'מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה'. יג. ע"ע לעיל פר' תרומה ד"ה והדבר המביאו: 'והדבר